

ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
І ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ
МІСЯЧНИК

РЕДАКТОР Г. Ф. ГРИНЬКО

№ 2

ТРАВЕНЬ

1923

Гео Шкурупій. „Барабан“, вітрина 2-га. Київ, 1923. Король Футуропрерій. Гео Шкурупій, „Психетози“, вітрина 3-тя. Київ, 1922.

Київські панфутуристи та „король футуропрерій“ люде, що в них права рука не знає, що робить ліва. Ліва рука виголошує в теоретичних статтях: „смерть мистецтву“, а права рука тим часом в кишені ховає посвідчення на поета, чи патент на короля футуропрерій. Ліва рука заявляє: „за переходової доби все ж таки треба якогось сурогату мистецтва для робітничих мас“, а права замість мистецтва для робітничих мас простягає індивідуалістичні, егофутуристичні твори. Певно жоден панфутурист не стане заперечувати, що „виробництво“ їх не для робітника... а для міщанина! Що правда, воно з того міщанина знущається, воює його, та за теж тільки до нього й звертається. Хатня революція, так сказати!

Отже розглядати твори Шкурупія доведеться окремо від теорій панфутуристичних. Нам траплялося вже зазначати, що деструкція панфутуристів, їхня руйнація мистецтва не так страшні, як вони їх малюють. Вони пасуть задніх в порівнянню з московськими футуристами в цій справі. Справді, що можуть свого висунути панфутуристи проти такого розкладу мистецтва:

е	у	ы
и	а	о
о	а	

і т. инш. (Мрученых. Вселенский язык)

Ясна річ, нічого. Шкурупієве:

geo o ge

ego

geo. Skurupij (Autoportret)

проти того першого здається просто класичним мистецтвом. Та це ще найемілівіша річ в „Психетозах“. Там розклад мистецтва загалом не йде далі таких не нових вже звукових спостережень, як ото:

„куд-куд-ку-ди, куд-ку-ди“ (курка квокче)

або:

„уу,	вав,	ав,	уу,	ав“	(собака гавкає),
„аа,	аа,	уо“			(хлопчик кричить),
„ха,	ха,	ха“			(сміх).

Гріх було б і рівняти цю звукотворчість до геніяльних вигадок звукописних московських футуристів,—досить згадати хоч би „Наш марш“ Маяковського.

При всій уважності до книжки Шкурувія „Психетози“ не знаходимо в ній нічого, що можна б відзначити. Це просто на десять літ запізнiла епатація, що її тепер чути не дужче, ніж цвіркуна в гарматній стрілянні. Фотографії бензіномоторів, що їх додано до книжки без ніякого зв'язку з її змістом, тільки стверджують цю думку.

Інакше доведеться поставатися до „Барабану“. Що правда, ідеологічна лінія „Барабану“ та ж сама, що й „Психетозів“—руйнація міщанства, іконоборство, люменпролетарська революційність, виключно руйнаційна, та приглядають в ній здорові елементи, що роблять книжку далеко цікавішою, ніж уся решта панфутуристичного „виробництва“.

Коли під монументом

Я побачу повію,

Я скажу:

— Сестро, це капітал нас сюди вивів,

— Плюнь на всіх,

— Горе, горе безсилим!

(Залізна брама).

Жерці, шамани

вовком

завикють жалібного марша,

коли церков

позолочені бані

впадуть на тротуари.

(Тайфунка).

Такі речі, як „Залізна брама“, „Лікарепопінада“, дозволяють сподіватися що, коли Шкурувій скине з голови бутафорського колпака „короля футуропрерій“ і зречеться від почесного рангу „тротуарного поета“, то з нього буде, як що не поет революції, то визначний поет революційної доби.

М. Йогансен.